

**Secretariatul Parlamentului
Republicii Moldova**

Direcția generală juridică

AVIZ

**la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii
nr.1260/2002 cu privire la avocatură**

(nr.28 din 10.02.2021)

Direcția generală juridică a examinat, în conformitate cu prevederile art. 54 din Regulamentul Parlamentului, proiectul de lege specificat în titlu și expune următoarele considerații.

I. Aspecte generale

1. Proiectul supus avizării a fost înaintat spre examinare Parlamentului cu titlu de inițiativă legislativă a unui grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice, în corespundere cu prevederile art.72 din Constituție și art.10 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

4. Potrivit notei informative, proiectul de lege supus examinării are ca scop perfecționarea cadrului normativ existent în materia de organizare a profesiei de avocat și de prestare a serviciilor de asistență juridică calificată, care comportă neconcordanțe și situații de confuzie.

II. Observații de conținut și tehnică legislativă

1. Potrivit art.32 al Legii nr.100/2017, proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului

avizele la proiect. Concomitent, proiectul actului normativ este supus consultării publice în modul stabilit de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Atenționăm asupra faptului că lipsesc avizele și recomandările recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice, sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților publice interesate (Ministerul Justiției, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat) și sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile, fapt ce constituie o încălcare de procedură de întocmire și înaintare în Parlament a proiectului de lege.

2. Mai mult, reținem că nota informativă este incompletă și conține explicații generale, care nu sunt în stare să prezinte argumente justificative pentru modificările propuse. Corespunzător, din cauza caracterului general al notei informative, este dificilă determinarea intenției pe care a avut-o autorul și necesitatea adoptării normelor propuse, fapt ce contravine art.30 al Legii nr.100/2017.

3. Proiectul conține un număr vast de norme lacunare, care pot cauza interpretări diferite și constituie temei pentru aplicare discreționară a acestora, ceea ce contravine art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr. nr.100/2017.

4. Ținem să menționăm că, actualmente în procedura legislativă în Parlament este înaintat proiectul de lege nr.38 din 22.02.2021, care are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr.1260/2002.

În aceste condiții, reținem norma art.56 alin.(5) din Regulamentul Parlamentului, potrivit căreia, în situația în care dezbaterii Parlamentului sunt supuse mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect.

5. Cu referire la denumirea proiectului de lege, este necesar a fi exclus cuvântul „completarea”, ori, potrivit prevederilor art.62 alin.(1) din Legea nr.100/2017 *”Modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text.”* Respectiv, din dispoziția Art.I din proiect urmează a fi exclus textul „și completările”.

6.Art.I, pct.3 al proiectului de lege:

Pct.3 propune modificarea art.13 alin.(1) din Legea nr.1260/2002 prin excluderea mențiunii că activitatea de avocat se suspendă *„de drept”*. În acest sens, stabilim lipsa clarității normei propuse, or nu este indicat cum se efectuează suspendarea *din oficiu* sau *la cererea* organelor de drept/a avocatului în situații ca aplicarea măsurilor preventive privative de libertate, neefectuarea defalcărilor în bugetul Uniunii Avocaților.

Art.13 la alin.(3) al proiectului menționează că „Suspendarea și reluarea activității de avocat se consemnează de către secretarul general, în cel mult 3 zile lucrătoare”, însă, nu este indicat de când începe să se calculeze acest termen (de la data apariției situației care generează temei pentru suspendare sau de la data notificării Uniunii Avocaților).

La fel, același articol indică faptul că, în Lista avocaților care au dreptul să exercite profesia de avocat se consemnează informația privind suspendarea și reluarea activității de avocat și, ulterior „(...) *copia este remisă Ministerului Justiției.*”. Observăm că nu este indicat în ce termen se remite lista respectivă în adresa Ministerului Justiției și cât de des: la fiecare consemnare a suspendării și/sau reluării activității de avocat; o dată în lună; sau mai rar.

Corespunzător, pentru asigurarea gradului necesar de claritate a normei, sugerăm revizuirea conținutului art.13 din proiectul de lege și indicarea exactă a procedurii și termenilor de suspendare a activității de avocat, precum și, stabilirea unui termen clar pentru notificarea Ministerului Justiției.

7. Art.I, pct.5 al proiectului de lege:

Pct.5 menționează că alin.(3) al art.15 se completează cu textul „Avocatul stagiar are dreptul să asiste avocatul îndrumător la orice fază a procesului penal în cazul apărării drepturilor bănuțului, învinutului sau inculpatului(...)”. Reținem că nota informativă nu argumentează de ce se reduce cercul de persoane la reprezentarea cărora avocatul stagiar poate asista avocatul îndrumător în procesul penal. Amintim că pe lângă bănuț, învinut și inculpat, potrivit Titlului III al Codului de Procedură Penală, părți la procesul penal sunt inclusiv: *victima, partea vătămată, partea civilă, partea civilmente responsabilă*. Corespunzător, persoanele în cauză au dreptul și pot fi reprezentate de către avocat în cadrul procesului penal, iar, limitarea posibilității de a urmări modalitatea de acordare a asistenței juridice acestor persoane este neîntemeiată.

Respectiv, în vederea realizării scopului îndrumării profesionale a avocaților stagieri și contribuirii la acumularea experienței de către aceștia, considerăm necesară excluderea textului „în cazul apărării drepturilor bănuțului, învinutului sau inculpatului” din alin.(3) al art.15 al proiectului de lege. De altfel, prin textul din același aliniat „să acorde asistență juridică la toate fazele procesului penal celorlalte părți participante la procesul penal” se confirmă că avocatul stagiar deține dreptul să reprezinte celelalte părți participante la procesul penal (victima, partea vătămată, partea civilă, partea civilmente responsabilă). Astfel, pentru reprezentarea lor este necesară experiență, care poate fi preluată, în primul rând, din exemplul avocatului îndrumător.

În altă ordine de idei, atenționăm asupra formulării defectuoase a textului „și să acorde asistență juridică la toate fazele procesului penal celorlalte părți participante la procesul penal, contravențional și civil.” deoarece nu se desprinde

clar sensul acesteia și lasă loc de interpretare fapt ce contravine art.54 alin.(1) lit.a), care menționează „*conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc (...)*”.

Mai mult, din cauza formulării ambigue a normei din art.15 alin.(3) al proiectului apar neclarități privind dispozițiile alin.(3²) din același articol, care indică „*La decizia Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, avocatul stagiar are dreptul să acorde asistență juridică garantată de stat în condițiile articolului 15 alineatul (3)*”.

Atragem atenția că nota informativă menționează faptul că prin intermediul proiectului, se propune ca avocatului stagiar să i se permită acordarea asistenței juridice garantate de stat „*pe cauze civile*”. Astfel, stabilim că formularea „*să acorde asistență juridică la toate fazele procesului penal celorlalte părți participante la procesul penal, contravențional și civil*” contravine explicațiilor oferite de nota informativă.

Sugerăm reformularea art.15 alin.(3) și alin.(3²) prin întocmirea unor norme clare privind procesele la care avocatul stagiar poate să asiste avocatul său îndrumător, în care are dreptul să reprezinte clienții, și în care poate acorda asistență juridică garantată de stat.

8.Art.I, pct.6 al proiectului de lege:

Pct.6 propune completarea alin.(4) al art.18, care reglementează procedura de admitere la stagiul profesional, cu mențiunea că „*A promovat examenul persoana care a acumulat un punctaj mai mare decât minimul stabilit în Statutul profesiei de avocat.*” Iar, Statutul profesiei de avocat, la alin.(1) al art.23 menționează „*Se consideră admis la stagiul profesional candidatul care a răspuns corect la 350 subiecte din cele 400 incluse în test.*” În vederea excluderii formulării echivoce, sugerăm înlocuirea textului „*un punctaj mai mare decât minimul*” cu următoarea expresie „*cel puțin, punctajul minim*”.

9.Art.I, pct.7 al proiectului de lege:

Pct.7 propune modificarea art.19 al Legii, prin majorarea duratei maxime a stagiului de pregătire profesională (de la 18 luni la 24 luni), precum și a perioadei efectuării repetate a stagiului profesional (de la 3 luni la 6 luni), la fel, se propune micșorarea termenului în care stagiarul poate participa la examenul de calificare (de la 3 ani la 2 ani). Reținem că nota informativă nu oferă nici o explicație privind necesitatea și scopul respectivelor modificări, fapt ce este contrar art.30 al Legii nr.100/2017.

10.Art.I, pct.8 al proiectului de lege:

Pct.8 indică completarea alin.(1) al art.20, care indică procedura de admitere în profesia de avocat, cu mențiunea: „*A promovat examenul persoana care a*

acumulat un punctaj mai mare decât minimul stabilit în Statutul profesiei de avocat.” Iar, art.27 lit.(a) alin.(5) a Statutului profesiei de avocat menționează: „Este promovat la etapa a doua a examenului candidatul care a acumulat numărul minim de puncte stabilit în Regulament pentru prima etapă.”, precum și art.27 lit.(b) alin.(5) al Statutului: „Este promovat la etapa a treia a examenului candidatul care a acumulat numărul minim de puncte stabilit în Regulament pentru a doua etapă.”.

După cum am menționat și la art.18, în vederea excluderii formulării echivoce a art.20 alin.(1) al proiectului de lege, sugerăm reformularea textului „un punctaj mai mare decât minimul” prin înlocuirea lui cu textul „cel puțin, punctajul minim”.

11. Art.I, pct.10 al proiectului de lege:

Pct.10 al proiectului de lege propune modificarea art.25 al Legii nr.1260/2002, care stabilește temeiurile de retragere a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

Propunerea de modificare a alin.(1) lit.(a) prezintă o normă ambiguă „a) comiterii unei abateri disciplinare prin neonorarea obligațiilor contractuale sau încălcarea normelor Codului deontologic în termen de un an de la aplicarea sancțiunii disciplinare;”. Or, stabilim, în primul rând că, Legea nr.1260/2002 nu explică semnificația noțiunii și nici cazurile care pot fi considerate drept „*abatere disciplinară*”, iar, în al doilea rând, enumerarea cu caracter general a cazurilor „*neonorarea obligațiilor contractuale sau încălcarea normelor Codului deontologic*” nu este suficientă pentru a asigura claritatea necesară normei în cauză.

Atât contractul, cât și Codul Deontologic conțin diverse obligații și nu orice nerespectare sau abatere de la ele ar putea fi considerată drept abatere disciplinară. Amintim că potrivit art.23 al Constituției, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. În cazul de față, norma nu este accesibilă pentru că nu este clară.

În altă ordine de idei, pct.10 al proiectului de lege propune modificarea lit.g) a alin.(1) a art.25 cu indicarea textului „g) *rămânerii irevocabile a hotărârii prin care s-a stabilit vinovăția avocatului în comiterea cu intenție a unei infracțiuni care este de natură să afecteze demnitatea profesiei de avocat;*”. Reiterăm că textul „*infracțiune care este de natură să afecteze demnitatea profesiei de avocat*” este unul echivoc, lasă loc de interpretare și deschide calea spre abuz.

Astfel, sugerăm revizuirea modificărilor propuse art.25 al Legii cu indicarea clară și explicită a cazurilor ce constituie temei pentru retragerea licenței.

12. Art.I, pct.11 al proiectului de lege:

Pct.11 stabilește modificarea art.28 al Legii nr.1260/2002, ce se referă la ținerea și actualizarea listei avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat. Atenționăm asupra caracterului evaziv al textului „se actualizează constant” și asupra necesității indicării termenelor exacte în care lista actualizată este transmisă Ministerului Justiției, în corespundere cu prevederile art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr.100/2017.

13. Art.I, pct.13 al proiectului de lege:

La pct.13, care propune completarea art.32 cu alin.(1²), sugerăm indicarea exactă a persoanei al cărei buletin de identitate se solicită spre prezentare la radierea biroului asociat de avocați.

De asemenea, pentru a asigura utilizarea unei terminologii uniforme, sugerăm înlocuirea noțiunii propuse în proiect „*plătitor al contribuțiilor sociale*” cu cea de „*plătitor de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat*”, conform Legii nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

14. Art.I, pct.14 al proiectului de lege:

Modificarea propusă art.34 alin.(1) urmează a fi examinată în coroborare cu art.40 alin.(1), 43 alin.(1), 44 alin.(1), 45 alin.(1) ale aceleiași Legi și art. 43¹ alin.(2) al proiectului de lege, care utilizează expresii diferite „*vechime în profesie*”, „*vechime în activitate*” pentru aceeași situație, în vederea asigurării utilizării unei terminologii uniforme.

Referitor la propunerea de completare a alin.(2) al art.34 cu textul „*De regulă, votarea se efectuează cu utilizarea mijloacelor electronice.*” reținem că norma nu este clară, deoarece, nu stabilește cazurile când votarea poate fi efectuată fizic și când este admisă votarea electronică. Mai mult, proiectul de lege creează la art.34 ambiguitate privind modul de reglementare a mijloacelor electronice utilizate și a procedurii de desfășurare a alegerilor, fapt ce deschide calea spre interpretare discreționară.

Sugerăm indicarea în detaliu a procedurii de desfășurare a alegerilor prin intermediul mijloacelor electronice și a situațiilor când se desfășoară alegerile prin intermediul metodei date.

15. Art.I, pct.16 al proiectului de lege:

Urmează a fi revizuită amplasarea normei prin care se propune completarea Legii cu art.35¹ cu precizări privind dreptul de vot al avocaților în cadrul Congresului și Adunării generale a avocaților, or, în mod logic, acesta ar trebui să se regăsească după normele care reglementează activitatea Congresului și a Adunării generale a avocaților, în conformitate cu prevederile art.46 alin.(3) al Legii nr.100/2017, care stabilește că expunerea dispozițiilor de conținut este

sistematizată într-o succesiune logică. Succesiunea logică se bazează pe o analiză juridică temeinică, pe stabilirea naturii instituțiilor și a relațiilor dintre acestea.

16. Art.I, pct.17 al proiectului de lege:

Pct.17 propune modificarea întregului conținut al art.36 al Legii.

Observăm că textul ambiguu indicat la art.36 alin.(5) *„iar pe ordinea de zi nu este inclusă alegerea organelor de conducere ale Uniunii Avocaților”* poate servi temei pentru interpretarea extensivă precum că: dacă pe ordinea de zi se află alegerea organelor de conducere, deși, numărul legal nu este întrunit, totuși ședința Congresului poate avea lor. Sugerăm excluderea formulării respective din art.36 alin.(5) al proiectului de lege.

Referitor la alin.(6) a art.36 menționăm că este necesară precizarea numărului de voturi care s-a avut în vedere prin noțiunea *„majoritatea voturilor valabil exprimate”* pentru a exclude orice echivoc, or, nu s-a indicat ce fel de majoritate se are în vedere: majoritatea simplă, majoritate absolută, majoritate calificată.

Alin.(9) indică faptul că Hotărârile Congresului intră în vigoare la data adoptării și se publică pe pagina web a Uniunii Avocaților în decurs de 15 zile de la data ținerii Congresului. Atragem atenția asupra faptului că norma propusă nu se încadrează organic în sistemul de reglementare al Legii, deoarece nu asigură claritatea necesară pentru determinarea exactă a începutului curgerii termenului pentru atacarea actului respectiv. Conform alin.(10) al art.36 al proiectului de lege *„Hotărârile Congresului pot fi contestate în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile Codului Administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă.”* Or, nu se cunoaște când este publicat *de facto* actul, iar formularea *„în decurs de 15 de zile de la data congresului”* nu rezolvă problema dată, fapt ce poate cauza o practică vicioasă și interpretări abuzive ce țin de începutul curgerii termenul de atacare a hotărârilor în cauză. În acest sens, prin analogie cu art.43 alin.(3²) al prezentului proiect de lege, sugerăm indicarea unui termen exact pentru publicarea hotărârilor Congresului, de exemplu: *„24 de ore de la adoptare”*.

17. Art.I, pct.19 al proiectului de lege:

Pct.19 al proiectului de lege indică norma privind rezerva organului de conducere colegial. Sugerăm revizuirea locului amplasării normei date în conținutul actului normativ, și anume, indicarea acesteia în conținutul art.34, care reglementează aspecte generale ce țin de alegerea organelor de conducere ale avocaților, în conformitate cu prevederile art.46 alin.(3) al Legii nr.100/2017. La fel, propunem o redacție nouă a denumirii articolului - *„Substituirea membrilor organului de conducere”*.

18.Art.I, pct.20 al proiectului de lege:

Pct.20 propune modificarea art.38 al Legii nr.1260/2002.

Stabilim că norma indicată la alin.(4) a proiectului este formulată în mod generic și nu oferă detalii privind modalitatea, termenul, forma de înaintare a chestiunilor pe ordinea de zi a Consiliului Uniunii, fapt ce duce la posibilitatea aplicării în mod arbitrar a prevederilor acesteia.

Ținem să menționăm despre necesitatea uniformizării noțiunilor din conținutul întregului proiect de lege, care utilizează terminologii diferite pentru aceleași situații: „*legal întrunită*”, „*deliberativă*”. Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative.

Atragem atenția că textul „*motive temeinice*” indicat la art.38 alin.(7) este unul echivoc. Respectiv, sugerăm explicarea noțiunii date și expunerea normei într-un limbaj clar și concis, pentru a se exclude orice neclaritate, conform art.54 al Legii nr.100/2017.

Din aceleași considerente, la alin.(8) urmează să se indice clar termenul pentru publicarea hotărârilor Congresului. În acest sens, sugerăm aplicarea prin analogie cu art.43 alin.(3²) al prezentului proiect de lege a termenului de 24 de ore de la adoptarea hotărârii.

La fel, este ambiguă norma indicată la alin.(9) a art.38 al proiectului de lege, care menționează „*În caz de absență, refuz sau imposibilitate a Președintelui Uniunii Avocaților de a semna, hotărârea și procesul-verbal este semnat de un membru desemnat de Consiliu în acest sens.*” și deschide calea spre interpretare abuzivă. Deoarece, nu este clară diferența dintre noțiunile „*absență*”, „*indisponibilitate*” și în ce situații Președintele Uniunii Avocaților este în drept „*să refuze*” semnarea hotărârii sau a procesului-verbal. Astfel, depistăm că norma în cauză este lacunară și lipsesc explicații în nota informativă privind situațiile când aceste stări pot apărea și diferența dintre ele.

De asemenea, norma prezintă lacune și din cauza că nu oferă detalii, nu impune condiții privind calitatea persoanei - membru al Consiliului Uniunii Avocaților care poate fi desemnată de Consiliu pentru a semna în locul Președintelui Uniunii Avocaților. Or, din conținutul normei reiese că oricare membru al Consiliului Uniunii, indiferent de experiență și statut poate fi ales de Consiliu și, în final, semna actele respective, fapt ce deschide calea spre arbitrar.

19.Art.I, pct.21 al proiectului de lege:

Pct.21 propune modificarea la art.39 al Legii nr.1260/2002.

Referitor la lit.n³) menționăm că art.15 alin.(1) lit.d) al Legii nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului indică Uniunea Avocaților drept organ cu funcții de supraveghere a entității raportoare (avocații). Iar, obligațiile organului de supraveghere nu se rezumă doar la

aprobarea procedurii de verificare a respectării de către avocați a obligațiilor ce le revin în conformitate cu Legea în cauză și supravegherea respectării obligațiilor acestora.

Astfel, sugerăm revizuirea competențelor Consiliului din perspectiva obligațiilor Uniunii Avocaților indicate în art.15 al Legii nr.308/2017.

20. Art.I, pct.22 al proiectului de lege:

Pct.22 al proiectului de lege propune la art.40 alin.(3) o normă echivocă „*Pe perioada lipsei, indisponibilității sau vacanței funcției de Președinte al Uniunii Avocaților, atribuțiile acestuia sunt exercitate de către un membru al Consiliului Uniunii Avocaților desemnat de Consiliu.*”. Or, nu este clară diferența dintre noțiunile „lipsă”, „indisponibilitate”. Astfel, concluzionăm că norma este lacunară, iar nota informativă nu conține explicații privind situațiile când aceste stări pot apărea și diferența dintre ele.

La fel, nu este clar când poate surveni „vacanța funcției” de Președinte al Uniunii dacă potrivit art.34 alin.(5) al aceluiași proiect de lege se menționează că „*Membrul organelor de autoadministrare ale avocaților își exercită mandatul până la alegerea sau desemnarea noului membru, sau preluarea mandatului de către înlocuitor conform listei de supleanți.*”

De asemenea, norma prezintă carențe deoarece nu oferă detalii și nu stabilește condiții privind calitatea persoanei - membru al Consiliului Uniunii Avocaților care poate fi desemnată de Consiliu, pentru a exercita atribuțiile Președintelui Uniunii Avocaților. Or, din conținutul normei reiese că oricare membru al Consiliului, indiferent de experiență și statut, poate fi ales în acest caz.

În asemenea condiții, sugerăm reglementarea în mod clar și concis a situațiilor de *lipsă, indisponibilitate sau vacanța funcției* Președintelui Uniunii Avocaților, a criteriilor în baza cărora este aleasă persoana înlocuitoare și procedura de alegere a acesteia.

21. Art.I, pct.23 al proiectului de lege:

Aceeași problemă identificăm și la pct.23 al proiectului de lege, care menționează modificarea alin.(8) a art.41: „(8) *Pe perioada lipsei, indisponibilității sau vacanței funcției de secretar general, atribuțiile acestuia sunt exercitate de către o persoană, desemnată de Consiliul Uniunii Avocaților.*”. Se folosesc aceleași noțiuni neclare „lipsă”, „indisponibilitate”.

Nu este clar când poate surveni „vacanța funcției” de secretar general, dacă potrivit art.34 alin.(5) al aceluiași proiect de lege se menționează că „*Membrul organelor de autoadministrare ale avocaților își exercită mandatul până la alegerea sau desemnarea noului membru, sau preluarea mandatului de către înlocuitor conform listei de supleanți.*”

La fel, din cauza formulării echivoce, reiese că secretar general poate fi oricare persoană, fără necesitatea de a corespunde unor criterii, fapt ce poate constitui o premisă pentru interpretare abuzivă a normei.

22. Art.I, pct.24 al proiectului de lege:

Atenționăm asupra formulării echivoce a alin.(3) al art.42 indicat la pct.24 al proiectului de lege „*Pentru motive temeinice, Comisia poate decide să desfășoare ședința sau o parte din ședință fără accesul publicului.*” Astfel, reiterăm despre necesitatea oferirii explicației noțiunii confuze „*motive temeinice*”.

Reținem că alin.(5) al art.42 din proiect „*Hotărârile comisiilor Uniunii Avocaților se adoptă cu votul majorității membrilor acestora. Acestea se publică pe pagina-web a Uniunii Avocaților la rubrica Actele UA recente în cel mult 15 zile de la adoptare.*” trebuie completat cu următorul text „*cu excepția Hotărârilor Comisiei de Licențiere*”, or, potrivit art.43 alin.(3²) al proiectului, acestea se publică în termen de 24 de ore de la adoptare.

23. Art.I, pct.25 al proiectului de lege:

Sugerăm completarea alin.(3³) a art.43 al proiectului cu informația privind termenul în care participantul la examenul de admitere la stagiu sau în profesie are dreptul de acces la lucrarea proprie (imediat după examen? în câteva zile după examen? după anunțarea rezultatelor examenului?), deoarece norma nu redă clar aspecte esențiale ale exercitării dreptul la acces la lucrarea proprie pentru o eventuală contestare.

În textul „*alineatele (4) și (5) se modifică și au următorul cuprins:*” urmează a fi exclus alin.(5), or, art.43 în redacția actuală a Legii nu conține alin.(5).

Formularea aliniatelor (4) și (5) nu corespunde cerințelor de tehnică legislativă deoarece procedura care urmează a fi respectată pentru a contesta hotărârea Comisiei de Licențiere este descrisă ambiguu. Considerăm necesară indicarea expresă a termenelor și a procedurii care urmează a fi respectată pentru a contesta o asemenea hotărâre, pentru a asigura gradul necesar de claritate, care să permită subiecților interesați să cunoască drepturile și obligațiile sale.

24. Art.I, pct.26 al proiectului de lege:

Urmează a fi revizuită formularea noțiunii de la alin.(2) „*vechime pedagogică*”, deoarece, aceasta nu corespunde cu noțiunile folosite în legislația în vigoare.

Reținem faptul că nu este redată în mod clar modalitatea de alegere a membrilor Comisiei de soluționare a contestațiilor, or, formularea de la alin.(3) al art.43¹ nu indică dacă avocații trebuie să depună careva documente pentru probarea experienței solicitate, în ce termen le depun și unde.

La fel, nu este clar de ce Comisia de soluționare a contestațiilor este constituită doar din 5 membri, iar Comisia de licențiere din 11, cu toate că ambele examinează același obiect, mai mult, potrivit alin.(6) al art.43¹ din prezentul proiect de lege, hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor prin care este admisă contestația și modificat calificativul, constituie temei pentru emiterea hotărârii Comisiei de Licențiere privind promovarea la următoarea etapă, admiterea la stagiul profesional sau accederea în profesia de avocat.

Corespunzător, sugerăm revizuirea reglementării procedurii de alegere, componența Comisiei și a modului de luare a deciziilor pentru soluționarea contestațiilor.

Alin.(4) menționează „*Comisia de soluționare a contestațiilor examinează contestațiile în termen de 7 zile lucrătoare de la data depunerii contestației cu evaluarea candidaților, conform procedurii prevăzute pentru Comisia de licențiere a profesiei de avocat.*” Conchidem că formularea acestuia este vagă, deoarece procedura care urmează a fi respectată de Comisia de licențiere a profesiei de avocat la evaluarea examenelor, de asemenea, nu este indicată în conținutul Legii nr.1260/2002, ceea ce presupune că norma nu corespunde gradului de claritate solicitat de art.23 al Constituției.

Referitor la alin.(5) al art.43¹ atenționăm asupra necesității reglementării detaliate a modalității și limitelor în care Comisia de soluționare a contestațiilor poate acționa la verificarea contestațiilor. Ori, ca urmare a formulării actuale: „*Calificativele oferite de către membrii Comisiei de soluționare a contestațiilor se însumează la calificativele acordate de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat și reprezintă hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor.*” apare întrebarea dacă este în drept Comisia de soluționare a contestațiilor să stabilească calificative mai joase decât cele ale Comisiei de licențiere și ce se întâmplă în acest caz.

25.Art.I, pct.29 al proiectului de lege:

Reiterăm ideea că terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, potrivit art.54 al Legii nr.100/2017, respectiv, este necesară utilizarea uniformă a uneia din noțiunile „*cu cel puțin o lună înainte*”, „*în cel mult 30 zile*”.

Menționăm că, norma de la alin.(4) a art.48 al proiectului de lege privind votarea prin mijloace electronice, nu este desfășurată și nu este clar care este procedura de votare în cadrul adunării generale prin intermediul acestor mijloace. Mai mult, nota informativă nu oferă detalii privind faptul dacă sunt asigurate condiții pentru a realiza în mod practic asemenea votare, modalitatea de control a lor și gradul de siguranță al unei asemenea votări. Stabilim că este necesar să fie reglementat în detaliu modalitatea de exprimarea a voturilor prin mijloace

electronice, în caz contrar suntem în situația în care norma va crea teme pentru interpretare și aplicare abuzivă.

De asemenea, reținem că este necesară explicarea noțiunii ambigue „*adunare generală electivă*” indicată la alin.(5) al art.48 al proiectului de lege. Precum și, propunem stabilirea cazurilor/criteriilor care pot genera necesitatea desfășurării procesului de votare „*pe parcursul mai multor zile consecutive*”.

26. Art.I, pct.32 al proiectului de lege:

Pct.32 al proiectului de lege indică propunerea de completare a Legii nr.1260/2002 cu art.50¹, care reglementează organizarea alegerilor în organele de conducere ale Uniunii Avocaților și ale Baroului. În vederea asigurării a unui grad minim de claritate a normei în cauză, sugerăm explicarea detaliilor privind conținutul și forma „*platformei electorale*” a candidatului la funcția electivă indicată la alin.(1) și (2) al articolului respectiv.

La alin.(4) este necesară indicarea expresă a situațiilor când persoana care prezidează ședința Congresului sau a adunării generale este aleasă de Consiliu și când este aleasă de decan.

Pentru a exclude ambiguitatea normei de la alin.(4) este necesară explicarea expresiei „*a face parte din prezidium*”.

27. Art.I, pct.33 al proiectului de lege:

La pct.33 al proiectului de lege nu este explicată necesitatea efectuării modificării alin.(4) al art.52, care propune excluderea Ministerului Justiției din lista autorităților ce urmează a fi notificate în caz de arestare sau reținere a avocatului, precum și, necesitatea modificării termenului de notificare (de la 6 ore din momentul reținerii sau tragerii la răspundere penală - la 3 zile de la dispunerea măsurii), fapt ce presupune că norma în cauză este neîntemeiată.

De asemenea, norma respectivă stabilește notificarea Uniunii doar despre „*reținerea*” sau „*arestarea*” avocatului, pe când Legea nr.1260/2002 stabilește că se notifică despre „*reținerea avocatului sau despre tragerea la răspundere penală*”. În acest sens, stabilim că norma indicată la alin.(4) al art.52 al proiectului de lege nu asigură executarea prevederilor art.25 alin.(1) lit.g) al aceluiași proiect, or, reiese că despre tragerea la răspundere penală Uniunea Avocaților nu va mai fi notificată.

Corespunzător, sugerăm revizuirea necesității modificării alin.(4) al art.52 al Legii nr.1260/2002.

28. Art.I, pct.34 al proiectului de lege:

Sugerăm specificarea la alin.(9) a art.53 al proiectului a faptului că nu pot candida la organele de autoadministrare și reprezenta Uniunea Avocaților avocați sancționați disciplinar, „*termenul de validitate al sancțiunilor cărora nu a*

expirat”, or, potrivit art.59 alin.(1) al Legii nr.1260/2002 se menționează: *„Dacă în decurs de un an de la data aplicării sancțiunii disciplinare avocatul sancționat nu comite o nouă abatere, se consideră că acesta nu a fost supus sancțiunii disciplinare”*.

29. Art.I, pct.35 al proiectului de lege:

Pct.35 al proiectului propune modificarea art.54 alin.(1) lit.h). Stabilim faptul că, din cauza formulării echivoce a procedurii indicate la art.13 al proiectului de lege, autorul introduce în conținutul proiectului și alte norme care dublează procedura de notificare a Ministerului Justiției, ceea ce creează neclarități privind procedura de înregistrare a incompatibilităților avocaților și obligațiile acestora față de Uniunea Avocaților și Ministerul Justiției.

Astfel, sugerăm excluderea textului *„precum și despre apariția incompatibilității”* din art.54 alin.(1) lit.h) a proiectului de lege.

30. Art.I, pct.36 al proiectului de lege:

Pct.36 al proiectului de lege indică o noțiune ambiguă, a cărei semnificație este necesar să fie explicată *„încălcarea gravă a normelor Codului deontologic”*, or, Codul deontologic al avocaților (adoptat de Congresul Avocaților din 20.12.2002) nu indică cazurile când se consideră încălcarea gravă a normelor sale.

Modificarea noțiunii *„Petiție”* propusă la alin.(2) al art.56 urmează a fi efectuată în coroborarea cu art.53 alin.(1), lit.(f).

31. Art.I, pct.37 al proiectului de lege:

Atragem atenția asupra faptului că alin.(2¹) al art.57 reiterează informația redată la alin.(1) lit.c) a aceluiași articol: *„Plata amenzii se face în termen de 30 de zile de la data emiterii deciziei privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de amendă;”* Astfel, sugerăm evitarea dublării acestei prevederi prin indicarea ei într-un aliniat separat, care să se refere la ambele categorii: avocați și avocații stagiați.

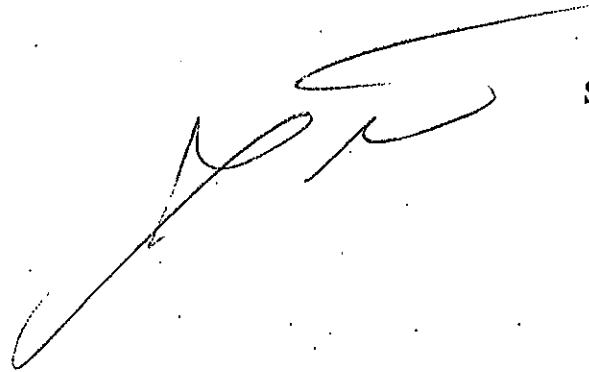
32. Art.I, pct.38 al proiectului de lege:

Pct.38 al proiectului de lege indică noi prevederi privind termenele de aplicare a sancțiunilor disciplinare, însă, constatăm că în nota informativă nu se regăsesc explicațiile referitoare la necesitatea efectuării modificărilor respective, astfel, nu este clar motivul și scopul modificărilor efectuate, fapt ce contravine art.30 al Legii nr.100/2017.

Referitor la art.59 alin.(2) atenționăm asupra caracterului generic al normei, care nu oferă nici un detaliu privind condițiile când sancțiunea disciplinară poate fi revocată de Comisia pentru etică și disciplină *„din proprie inițiativă, la*

solicitarea avocatului sau la demersul terților”, ceea ce deschide calea spre aplicarea arbitrară a acesteia.

Urmare a celor indicate mai sus, constatăm că procedura de întocmire și înaintare a proiectului de lege nu a fost respectată. Mai mult, nota informativă este întocmită în mod generic și nu asigură argumentarea juridică necesară pentru a explica necesitatea adoptării acestora. Iar, conținutul proiectului de lege urmează a fi revizuit prin prisma obiecțiilor expuse mai sus. Astfel, recomandăm autorului redactarea minuțioasă a proiectului de lege.

**Șef Direcție generală,
Ion CREANGĂ**

Ex:V. Cașu
820-237